

A kert határán

A bezárt kert kortárs építészeti megfogalmazásai

Kovács Zsófia
egyéni kutatás
félévközi beszámoló
2014. március 26.

Építőművészeti Doktori Iskola
témavezető: Szabó Levente
opponens: Simon Mariann

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert /kerengő-kert/*

- kerített kert – tértípus, lépték
- megjelenített rend
- elemzett példák a XX. század második felétől
- a kerített kert építészeti koncepció

A kert határán

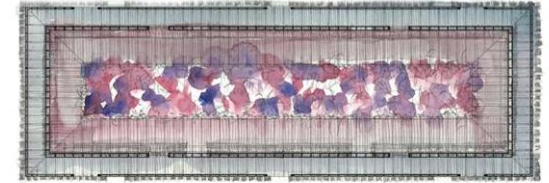
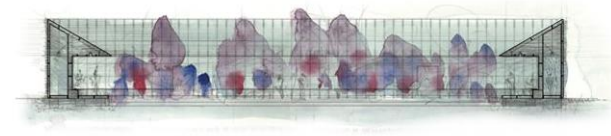

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

***a kerten kívül /gondolkodni a kertről/ – a bezárt kert archetípusa,
a tértípus jellemzése, helyzete a külső közegben, külső
kapcsolatok, kívülről „rálátás”***

Peter Zumthor: Serpentine Gallery pavilion 2011

A kert határán

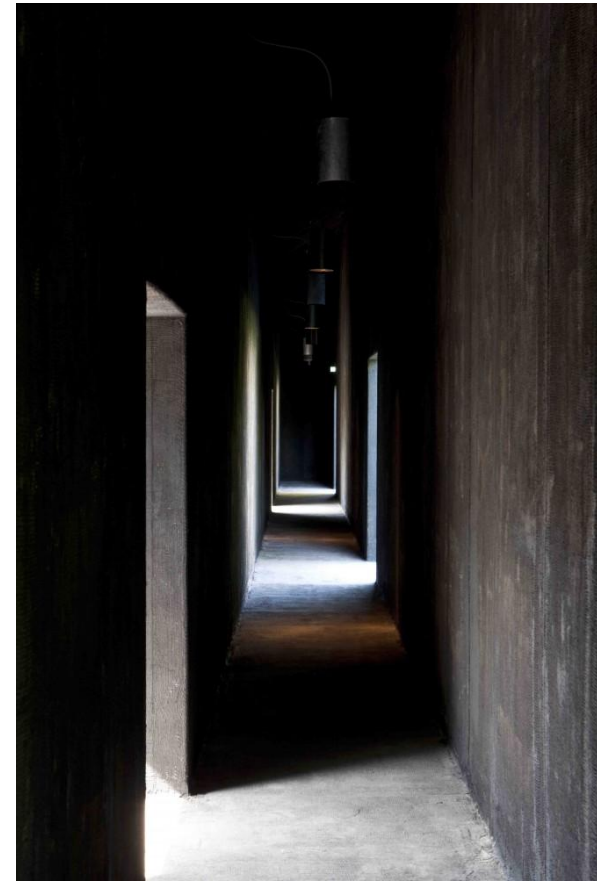
Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

a kerten kívül

a kert határán /*keretet tervezni/- a határ, határoltság fogalma, az épület, épített elemek vizsgálata, az építész területe, anyagok, a „körüljárás”, az átmenet*

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

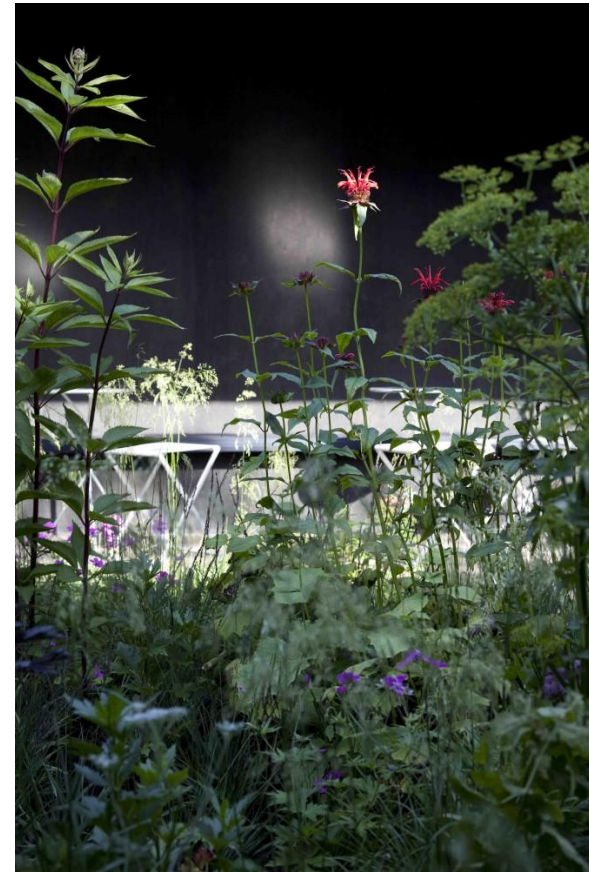
A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

a kerten kívül

a kert határán

a kertben /kertben lenni /- *a belső világ saját törvényszerűségei, a megjelenített kép, paradoxonok a bezárt kertben, a tapasztalás*

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

a bezárt kert fogalma

/etimológia, őskép, kert és bezárt kert,

klasszikus kultúrák kerített kertjei/

/John Dixon Hunt, Jillmann J. A., Géczi János, Sulyok Elemér,

Takács Imre, Fatsar Kristóf/

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

a bezárt kert fogalma

a kerített tér

/kerített tér az építészetben, alaktani jellemzés/

/Meggyesi Tamás, Benkő Melinda, Rob Aben – Saskia De Wit,

Kate Baker/

Fernando Távara: Red Patio

Adrian Geuze: Swamp Garden

Sou Fujimoto: Garden House

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

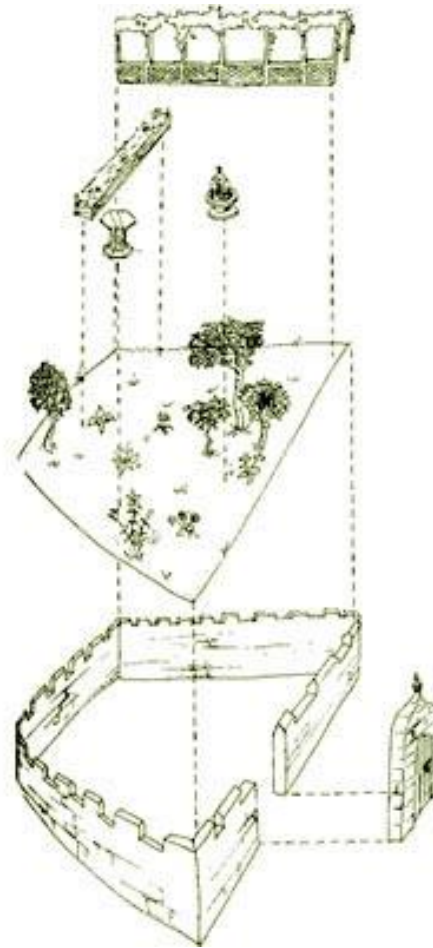
a bezárt kert fogalma

a kerített tér

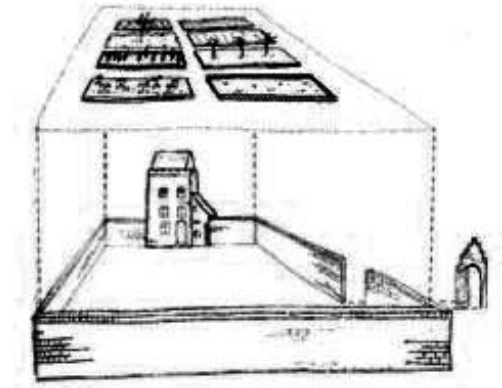
Hortus Conclusus

/a középkori kerengő építészeti hagyománya/

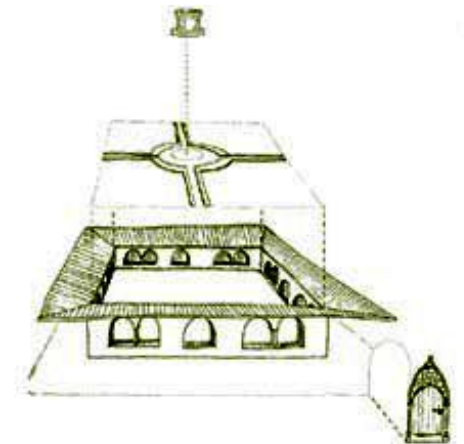
/Rob Aben – Saskia De Wit, Kate Baker, Frédéric Deybust/

Hortus ludi
örömök kertje

Hortus catalogi
Rendszerező kert

Hortus contemplationis
Szemlélődés kertje

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

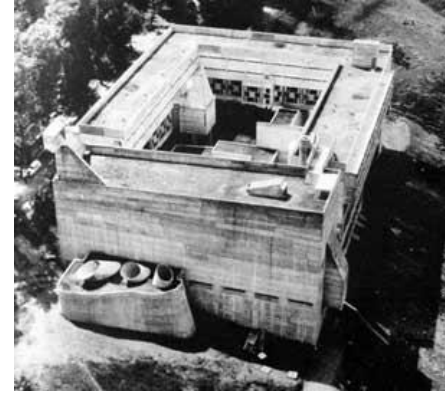
A KERTEN KÍVÜL

a bezárt kert fogalma

a kerített tér

Hortus Conclusus

kortárs quardumok

Le Corbusier: La Tourette kolostor

D. Hans v. d. Laan: Vaals-i kolostor

E. S. de Moura: Santa Maria do Bouro

John Pawson: Novy Dvur

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

a bezárt kert fogalma

a kerített tér

Hortus Conclusus

kortárs quardumok

bezárt kert, mint alkotás

/bezárt kertek a kortárs képzőművészetből/

Isamu Noguchi: Sunken Garden, New York

Hermann de Vries: Sanctuarium, Münster

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

A KERT HATÁRÁN

belső kert körül

/Le Corbusier, Dom Hans van der Laan, Peter Zumthor, John

Pawson, Eduardo Souto de Moura/

Breuer Marcel: Hopper House

Valerio Olgiati: Casa Bardill

Herzog & DeMeuron: Rehab Basel

Studio Mumbai: Copper House II

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

A KERT HATÁRÁN

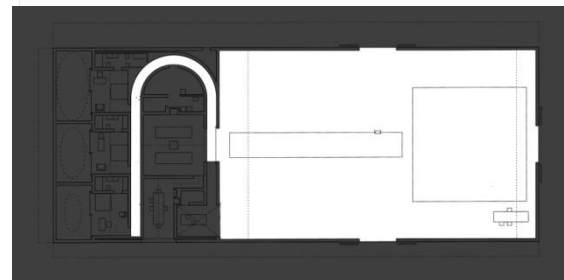
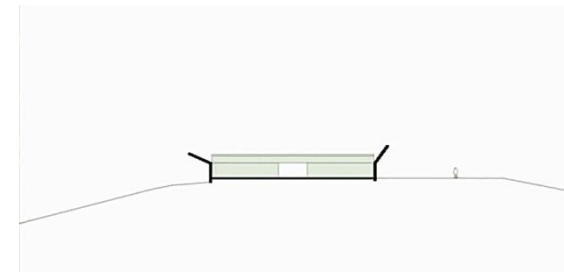
belső kert körül

Kerítés(házak)

/Günther Vogt, Peter Erni, /

Smiljan Radic: Casa Piedra Roja

Valerio Olgiati: Ház Alentejo-ban

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

A KERT HATÁRÁN

belső kert körül

kerítés-házak

talált kertek

/, Parko Dora/

Ian Hamilton Finlay :
Hortus Conclusus – Little Sparta 2008

Latz & Pertner : Parco Dora, Torino, 2013

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

A KERT HATÁRÁN

A KERTBEN

kettősségek

*/épített-természeti, zárt-nyitott, külső-belső,
ritmus és időtlenség, kozmosz és fragmentum,
rész és egész, funkcionális és szimbolikus, stb./*

/Rob Aben- Saskia de Wit, Kate Baker/

Ryue Nishizawa: Hétvégi Ház, Gunma

Carlo Scarpa: Brion temető

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

A KERT HATÁRÁN

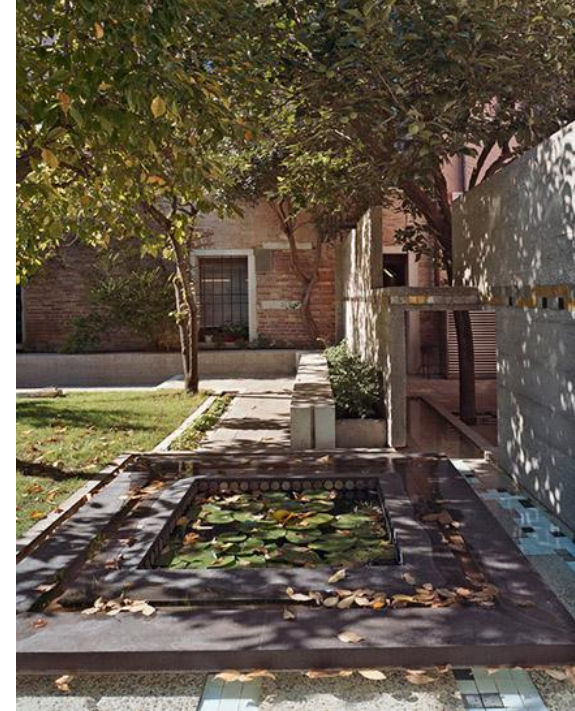
A KERTBEN

kettősségek

utópia/ megjelenített rend

/George Dodds, Anette Giesecke – Naomi Jakobs, Meggyesi

Tamás, Szántay Zsófia/

Carlo Scarpa: Querini palota kertje

Günther Vogt: Hotel Hyatt , Zürich

A kert határán

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

A KERT HATÁRÁN

A KERTBEN

kettősségek

utópia/ megjelenített rend

szemlélődés

/ tér és idő összefüggése a bezárt kertben,

a közvetlen tapasztalat/

/Paul Schrader, Kate Baker, Rebecca Krinker, Arata Isozaki, Magyar

Katolikus Lexikon, Thomas Merton, Jálics Ferenc, Richardus de Sancto

Victore /

A kert határán

James Turell: Sky Spaces

Arata Isozaki: MA: Space-Time in Japan

PANNONHALMI SZEMLE '95 III.

(TAKÁCS, Imre [1995]: A kolostor kertje, in: Pannonhalmi Szemle '95 III/2 pp.21-27

TILLMANN, József Attila [1997]: Közel és távol kertjei

SULYOK, Elemér [1995]:Paradicsomkert a Bibliában, in: Pannonhalmi Szemle '95 III/2 pp. 5-14)

HUNT, John Dixon: Greater Perfectionations, The Practise of Garden Theory, University of Pennsylvania Press, Philadelphia

<http://books.google.hu/books?id=NrAsmUpfGlcC&pg=PA19&lpg=PA19&dq=the+garden+as+enclosure+ann+van+erp&source=bl&ots=xgUYrgLzGg&sig=y7b-Uf-rqXuOSPgz5r1NB4rAEU&hl=en&sa=X&ei=bO6MUpfwA5Sb4gTNoIHICg&ved=0CCoQ6AEwAA#v=onepage&q=the%20garden%20as%20enclosure%20anne%20van%20erp&f=false>

2013. november 23.

GÉCZI, János [2007]: A rózsza és jelképei, A keresztény középkor, Gondolat, Budapest

GÉCZI, János [1999]: A tudás forrása: A Kert, Magyar Pedagógia, 99. évf. 3. szám 221.243.

http://www.magyarpedagogia.hu/document/Geczzi_MP993.pdf, 2014.03.20.

FATSAR, Kristóf tanulmányok [2012] in: Van egy kert, Útikalauz monostori kertekhez, Pannonhalmi Főapátság

HANKISS Elemér: Az emberi kaland

ERNI, Peter [2006]: Nowhere and Everywhere, Fragments of a theory of the garden and thing related – translation: Ishbel Flett, Cathrine Schelbert in: VOGT, Günther [2006]: Miniature and Panorama, Lars Müller Publishers, Germany

MEGGYESI, Tamás: A külső tér

MEGGYESI, Tamás [2009]: Városépítészeti Alaktan, Terc, Budapest

BENKŐ, Melinda [2005]: Külső és belső tér közti átmenetek – Kontrasztok és áttűnések, PhD értekezés

ABEN, Rob, DE WIT, Saskia [1999]: The Enclosed Garden, History and Development of the Hortus Conclusus and its Reintroduction into the Present-day Urban Landscape,010 Publishers, Rotterdam

BAKER, Kate [2012]: Captured Landscape: The Paradox of the Enclosed Garden, Routledge, New York

KRINKE, Rebecca edit., [2005]: Contemporary Landscapes of Contemplation, Routledge, New York

NITSCHKE, Günther [1966]:'MA' The Japanese sense of space, in: AD 1966 March p. 117

DODDS, George [2004]: Directing Vision in the Landscapes and Gardens of Carlo Scarpa in: Journal of Architectural Education, pp. 32-41 ACSA, Inc.

[2006] Carlo Scarpa: Architecture and Design , Marsilio Editory, Venice

GIESECKE Annette, JACKOBS, Naomi [2012]: Earth Perfect? – Nature, Utopia and the Garden, Black Dog Publishing, London

PAULY, Daniéle [2002]: Barragán, Space and shadow, walls and colour, Birkhäuser, Basel

[SCHULTZ, Anne-Catrin](#) [1997]: Carlo Scarpa – Layers, [Edition Axel Menges](#)

LÉVAI-KANYÓ, Judit szerk.: Családi házak, Terc, Budapest

VOGT, Günther [2006]: Miniature and Panorama, Lars Müller Publishers, Germany

ZAICZ Gábor főszerk. [2006]: Etimológiai szótár: magyar szavak és toldalékok eredete, Tinta, Budapest

Internetes források:

Ma: Space/time in the garden of Ryoan-ji <http://www.takaimura.com/work/ma.html>

Studio Mumbai, Copper House: <http://www.archdaily.com/225365/copper-house-ii-studio-mumbai/>

Breuer Marcell: [http://en.wikipedia.org/wiki/Hooper_House_\(Baltimore,_Maryland\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Hooper_House_(Baltimore,_Maryland))

Kínai udvarház: <http://en.wikipedia.org/wiki/Siheyuan>

http://oldchinabooks.com/YangShen_eBook_Blog/2013/01/10/chinese-court-yard-houses-%E5%9B%9B%E5%90%88%E9%99%A2/

Magyar Katolikus Lexikon online <http://lexikon.katolikus.hu/K/kert.html>

http://www.east-asia-architecture.org/downloads/research/MA_-_The_Japanese_Sense_of_Place

Kiindulópont – *a tihanyi kert*

A kutatás tárgya – *a bezárt kert*

A dolgozat felépítése

A KERTEN KÍVÜL

A bezárt kert fogalma, Kerített tér, Hortus Conclusus,

Kortárs quadrumok, A bezárt kert, mint alkotás

A KERT HATÁRÁN

Belső kertek körül, Kerítés-házak, talált kertek

A KERTBEN

Kettősségek, utópia/ megjelenített rend, szemlélődés

A kert határán